

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
<http://ageconsearch.umn.edu>
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

Az 1976-ban Gödöllőn megrendezett I. Országos Tudományos Konferencián az a döntés született, hogy két-három évenként célszerű hasonló tudományos tanácskozások megrendezése, amelyek nagy segítséget nyújthatnak az időközben felhalmozódott új

tudományos és gyakorlati eredmények közkinccsé tételében.

Ennek szellemében a Debrecenben megrendezett II. Országos Tudományos Konferencia sikerrel zárult, eredményei biztatóak, s további hasonló tanácskozások szervezésére és nemzetközi kiszélesítésére serkentenek.

Pillantás a világba

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG
– A SZOMSZÉD SZEMÉVEL

WEINHANDL, HELMUTH dr.

A Hafendorfi Mezőgazdasági Szakiskola és a Bécsi Földművelési Egyetem kilenc munkatársa az elmúlt év őszén nyolc napon át a kabai Vörös Csillag Termelőszövetkezet vendégeként szakmai tanulmányúton járt hazánkban. Az osztrák szakembercsoport vezetője *Weinhandl* professzor, szakiskolai igazgató, egyben a *Blick ins Land* című mezőgazdasági folyóirat főszerkesztője. Ez év tavaszán folyóiratának öt számában folytatásos fényképes riportot közölt magyarországi tapasztalatairól *Magyarország – az ismeretlen szomszéd* címmel, amelyből a következőkben szemelvényeket ismertetünk.

*

A két ország történelme évszázadokon át szorosan összekapcsolódott, a nehézségekkel teljes határvidéksors, a kölcsönös uralom, a védekezés a betolakodó ellen és még számtalan olyan tényező ismeretes, ami kölcsönö-

sen befolyásolta a két ország fejlődését. Ez érthető még a szétválás utáni generáció számára is. Magyarország már most is különösen kedvelt úticél nekünk, osztrákoknak. Jóllehet, két különböző világhoz tartozunk, de aki Magyarországra utazik, sok párhuzamot és emberileg közöset fedez fel a két ország népének életében.

Magyarország *mezőgazdaságilag művelhető területének* összesen 80%-át a termelőszövetkezetek, 14%-át az állami gazdaságok művelik, 6%-a pedig a kistermelők tulajdonában van.

A magyar állam a népgazdaságot számunkra elképzelhetetlen módon vertikálisan és horizontálisan is szabályozza. Viszont éppen olyan meglepő a „háztáji” gazdaságok támogatása, amelyek termelése magas arányt ér el az állattenyésztésben és a különleges kultúráknál.

A mezőgazdasági termelés *súlypontját* a gabona-, a kukorica-, a burgonya- és a cukorrépa-termelés képezi. A napraforgó, a zöldségfélék (mindenekelőtt a paradicsom, a paprika és a hagyma), a gyümölcs és a bor – kiváló minőségük révén – nagy megbecsülést szereznek a napsütéses Magyarországnak.

Az *állattenyésztésben* a sertéstartás áll az élen, a birkahúst exportálják. A szarvasmarha-tenyésztés fellendítése éppen az állam részéről kap új impulzusokat.

Azok a termelőszövetkezetek, amelyeket meglátogattunk, a mi viszonyainkhoz képest nagyon nagy gazdaságok. Viszont mégis mindig érezhető volt ott a tagság egyéni kezdeményezése, személyes érdekeltsége és jó kapcsolata a választott vezetőséggel.

Néhány napos ott-tartózkodás után a kö-

vetkező, számunkra váratlan következtetéseket vontunk le: A jól szervezett közös gazdaságok tagjai magas életszínvonalon élnek. Minden tag a háztájiban 1 hold földet művelhet, rét- és legelőhasználati joga van. A közös gazdaság takarmánnyal, szállítóeszközökkel, értékesítési szolgáltatással stb. támogatja tagságának háztáji termelését. Néhány gazdaságban a tagok háztáji területeiken közösen mákot vagy napraforgót termelnek.

Több termelőszövetkezetet látogattunk meg. Vendéglátónk, a kabai Vörös Csillag Termelőszövetkezet Debrecen mellett már 15 éve működik. 1960-ig először négy kisebb termelőszövetkezet alakult, amelyeket aztán 1970-ben egy 7500 hektáros (ebből 5800 hektár szántóterület) gazdasággá egyesítették. Ezt a területet 2600 tag műveli, ebből 480 nyugdíjas. A diplomások száma: 40, mezőgazdászok, jogászok, vegyészek, állatorvosok, gépészek és építésszek. 200 középiskolát végzett és 840 szakmunkás képezi a termelőszövetkezet szakembergárda-bázisát.

A termelőszövetkezet mindenekelőtt növénytermeléssel foglalkozik, amely szemmel láthatóan és a személyes információk szerint is nagyon jó színvonalon áll.

A *terméshozam* alakulása figyelemre méltó: őszi búza, 1500 hektáron: 64,5 q, szemes kukorica, 2000 hektáron: 70–80 q, cukorrépa, 620 hektáron: 635–840 q. Burgonyát 200 hektáron termelnek, zöldség- és gyümölcsstermelésben azonban értékesítési gondjaik vannak.

Az *állattenyésztés* is fellendülőben van, különösen a szarvasmarha-tenyésztés (körülbelül 1300 db-os az állomány). A tejhozam évenként mintegy 3000 kg. A termelés növelése és minőségének javítása érdekében a magyar tarka fajtát a holstein-friz fajtával keresztezik. Évente 600 bikát hizlalnak, átlagosan 580 kg-os súlyig.

A jól szervezett és minőségileg kielégítő hizósertés-tenyésztés eléri a 14 ezer db-os volument, amihez viszont még 12 ezer db-ot a tagok a saját „háztáji” gazdaságukból szállítanak. Ezeket az állatokat a szövetkezet

garantált árakkal átveszi és értékesíti. Az állattenyésztésben a juhtartás nem jelentős, a baromfifélék aránya viszont magas: 350 ezer csirke, 250 ezer pulyka, 100 ezer hízó liba, 80 ezer kacska.

A gépesítettség foka mérsékelt, azonban mindegyik meglátogatott gazdaságban találunk tőkés importból származó gépeket, főleg John Deere-traktorokat, arató-cséplőgépeket, erő- és munkagépeket. A több mint 100 db traktor között összerék-meghajtásúak és lánctalpasok találhatóak és a 16 db kombájn 4–5 munkaszélességgel dolgozik. Személy- és teherszállító kapacitásuk alapja 75 db gépkocsi, amelyek az NDK-ból és a Szovjetunióból származnak.

A cukorrépa, a lucernát és a burgonyát részben öntözik. Jelenleg a szarvasmarha-állomány takarmányszükségletének kielégítése érdekében dúsított szalmapogácsa előállításával foglalkoznak. Ha a dánok által tervezett takarmánypogácsa-gyártót üzembe helyezik, megkísérlik az exportot is.

A Vörös Csillag Termelőszövetkezetnek jelentős melléküzemági tevékenysége is van: abraktakarmány-üzeme 35 ezer tonnát termel, amelyből 18 ezer tonna a belső felhasználás, a fennmaradó mennyiséget pedig a tagok háztáji gazdaságai kapják, illetve értékesítik. Sertésvágóhidjuk és egy húsfeldolgozó üzemük van, amelynek a termékeit 22 saját kezelésű elárúsítóhelyen forgalmazzák. A 400 fős építőbrigád, amely az új irodaház épületét és az új kabai általános iskolát építette, a tagoknak is rendelkezésére áll. Kenyérgyárunk termelési értéke évi 10,5 millió Ft, és 5 falut látnak el, sőt még Debrecenbe is szállítanak kenyeret és péksüteményt. Említésre méltó még egy ládaüzem, amely szovjet importfát dolgoz fel.

Az általunk meglátogatott *állami gazdaságban*, a Hortobágyon már a méretek megdöbbentettek bennünket, 46 ezer hektár! A hortobágyi puszta egy nagy folt a magyar térképen, Debrecentől nyugatra és nemzeti természetvédelmi terület. Ez ember elvész ebben a horizontba beleragyogó síkságban, különleges növény- és állatfajtaival.

Mezőgazdaságot teremteni ott, ezen a szikes talajon, minden bizonnyal nagyon nehéz lehetett. Az évtizedekig tartó gondos munka a száraz területből extenzív állattartással rendelkező, évi 850 millió forintos termelési értéket adó gazdaságot hozott létre.

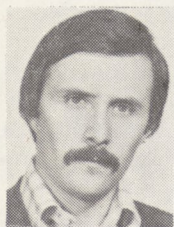
A *termelés alapjai*: 11 ezer hektár gabona, 900 hektár kukorica, 24 ezer hektár legelőterület, 1000 hektár erdő, 1200 hektár nádas és 5600 hektár vízterület. 800 db szarvasmarhát, 73 ezer juhot tartanak, ezeket francia suffolk fajtával keresztezik. 1530 tonna juhhúst exportálnak, 230 tonna gyapjút termelnek, anyajuhonként 250 kg juhtejből ké-

szítenek sajtot, 5 millió db szárnyast tartanak, évente 45 ezer tonna szárnyashúst exportálnak. 4000 ezer tonna halat halásznak le évente. Ezt az óriásüzemet még sportlótartás egészíti ki, amelyből évente 100 db nóniuszt exportálnak.

A báránytenyésztés extenzív módon történik a pusztában, a hizlalást intenzív módon végzik a nagy állomásokon.

A mintegy 100 család „háztáji gazdasága” itt jelentéktelen. Minden családtag 1100 m² földet művelhet, tarthat szárnyast, sertést és ma már szarvasmarhát is.

Tallózás

SEMMIRE SEM
JUT IDŐ

HERCZEGH SÁNDOR

Vannak a „tallózható” témák között divatosabbak és kényesebbek, átlagosak vagy rendkívüliek. Nemrég alkalmam nyílt két termelészövetkezeti vezető közötti beszélgetésben részt venni, illetve a számunkra komoly, a közvéleményt tekintve viszont a „divatosabb”, illetve kényesebb témába kapcsolódni.

A téma a vezető időbeosztása, tevékenységének megszervezése és leterheltsége volt. A kérdést átlátni, megoldani, illetve a természetes egyéniségtől függő emberi reakciókat lemérni kívülállónak nehéz feladat. Mégis, ahogy a vitát hallgattam, bár emberi

leg megértettem, nagyon elgondolkoztattott, hogy egy fáradt, saját és rá nem tartozó feladatokkal túlterhelt, elcsigázott vezető legnagyobb igyekezete ellenére is mennyit érthet nemcsak magának, hanem munkatársainak és az irányítása alá tartozó egész apparátusnak.

Mindkét vezető – termelészövetkezeti elnök – egyértelműen a „semmire sincs időm”-re vezette vissza alapvető problémáját és az – mint a bumeráng – állandóan visszatérő probléma is maradt. Természetesen nem egészen önkritikus megvilágításban, ami viszont több gondolatot is felvet. Ha rendszertelen vagy laza a vezető és ezáltal a vezetés időbeosztása, az egész testületi vezetése a legelső szintig azzá válik. A merev, rugalmatlan időbeosztás pedig egyenesen hatástalanná teszi az egész vezetés működését, a munka ötletszerűvé válik, a rendelkezésre álló, amúgy sem nagy erők szétforgácsolódnak. Mindez visszahat a vezetésre, tehát a kör bezárul. A vezetés feladatai indokolatlanul megnőnek, túl sok időt kénytelenek olyan dolgokra fordítani, melyek csupán a rendszertelenség miatt emelkednek a vezetés szintjére. Persze egy vezető időbeosztását munkatársai is nagymértékben megnehezítik azzal, hogy az egy-egy területért felelősök a